

De werkgever van de toekomst is op het asfalt geschoold.

Luuk Stegmann

De werkgever van de toekomst komt voort uit de medewerkers van het heden, medewerkers die gedreven zijn, die hun ego ondergeschikt weten aan iets hogers dan zichzelf.

Me Too, de dreigende herverkiezing van Trump, de situatie in Oekraïne, de kabinetsformatie waarbij waarden in ijskasten blijken te passen, het getreiter van de Hongaarse president Orbán, de traagheid van de (klimaat-)besluitvorming in de EU; het is juist die medewerkers niet ontgaan.

Ze hebben er over gesproken op hun forums, festivals, in de sportscholen (ook daar!) en vooral op het Nederlandse asfalt, met de medestrijders van Extinction Rebellion en de groeiende groep sympathisanten daar omheen. Een kleine groep heeft conclusies getrokken en daar behendig actie voor gevoerd. Verandering begint bij richting geven, een helder verhaal hebben dat goed verteld wordt. Duurzame verandering begint bij oprechtheid, bij een overtuiging en bij een niet aflatende bereidheid je daar voor in te zetten. De relatief vlot verlopen omslag in het denken rondom roken en vooral de pieten-discussie vormt voor deze groep een niet opdrogende inspiratiebron. Geweldloosheid en in gesprek blijven zijn bijbehorende mantra. Deze activisten noemen verandering een *noodzaak*, wijzen zelfverrijking af en weten hun belangen verder te zien dan eigenbelang. De noodzaak komt voort uit hun opvattingen over klimaatverandering, en breder: de toekomst van de wereld en de noodzaak extreme kapitaalaccumulatie te stoppen. Hun verontwaardiging hebben ze, ongearticuleerd, herkend als een 'morele emotie'.

En alhoewel ze dat zelf niet voorzien hadden is de sprong van hun activisme naar leiderschap niet zo groot. Deze activisten waren al informele leiders bij hun protesten. Ze hebben een vrij precieze sociale antenne, zijn wervend van nature, kunnen hun doelen onder de aandacht brengen. Zij waren bezig met delen en hergebruiken en met afstand nemen van het hyper-individualisme. Met mede-demonstranten heel houden, eigen en andermans grenzen bewaken.

Terugkijkend bleken hun protesten tevens een deelname aan een informele maar effectieve *bestuursacademie*. De leiders van de toekomst worden nú geschoold op straat. Ze komen vanzelf boven drijven en worden heel natuurlijk werkgevers van de toekomst.

De werkgever van de toekomst staat voor grote uitdagingen: het vinden van personeel, het veilig maken van het werkklimaat, ruimte geven aan vluchtelingen die massaal de arbeidsmarkt op komen met een andere arbeidsetiquette, het omgaan met een ontregeld klimaat waarin veilig werken en verstandig ondernemen uitsluitend kunnen rekenen op ónvoorspelbaarheid. De *straatgeschoolde* werkgever blijkt er meer dan anderen voor geschikt. Deze werkgever heeft zijn waarden wél paraat, goed doordacht en ze al beproefd in het gesprek en de weerbarstige werkelijkheid. Hij heeft zicht op zijn irrationaliteit en kan dat ook van anderen hebben. Hij kan zich zó verplaatsen dat de last en vooral de pijn van de ander voelbaar wordt. Tegenspraak is zo geen tegenslag meer maar een selectie criterium. Rechtvaardigheid is voor hen geen abstractie maar een woord dat uit denken én handelen bestaat, telkens weer. Deze werkgever is nog steeds activist en hetgeen privé van belang is, is in essentie niet anders dan wat zakelijk wordt nagestreefd. Deze werkgever weet wat hij wil, op goede gronden.

Is dit verhaal een modern sprookje? Nee, niet helemaal. De moderne werkgever is idealistisch en activistisch maar ziet ook de *noodzaak* van die opstelling. Werknemers zijn gewild en hebben daardoor veel *sturingsmacht*: zij zijn selectief en willen werken op plaatsen waar hun overtuigingen van betekenis zijn. Waarden doen er toe, ook bij het vinden van personeel. De werkgever kan zich niet permitteren zijn ideologische veren te verloochenen. Hij ziet de relatie werknemer-werkgever als een wederzijds bemoedigend verbond met een scherp oog op het gedeelde doel.

En dat is maar goed ook.

Bleskensgraaf 22 maart 2024

luuk.stegmann@visieontwikkeling.nl

601 woorden